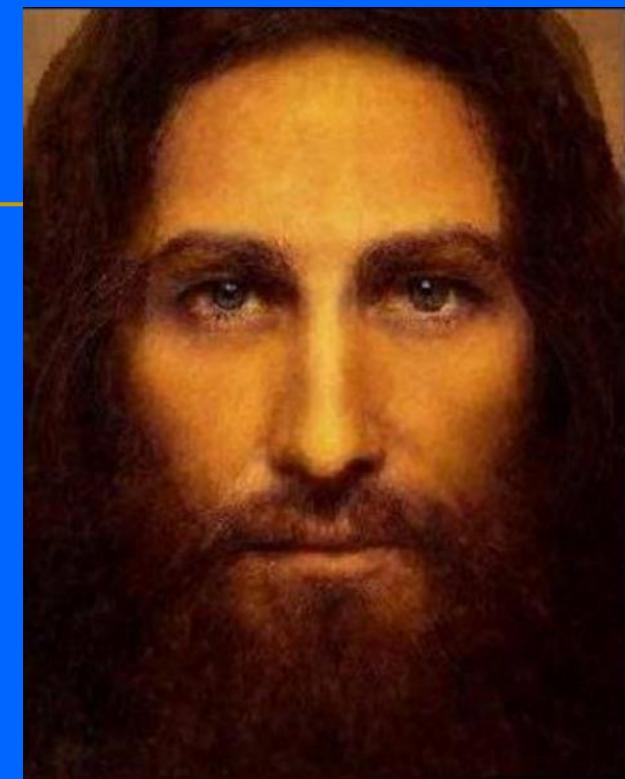
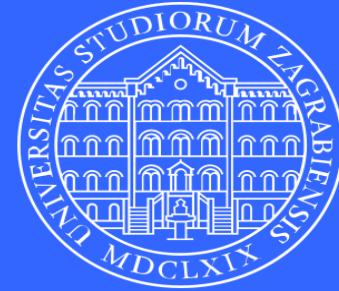

Uskrs u Bibliji

**Biblijska nada u uskrsnuće
Uskrsni dan u
Novom zavjetu**

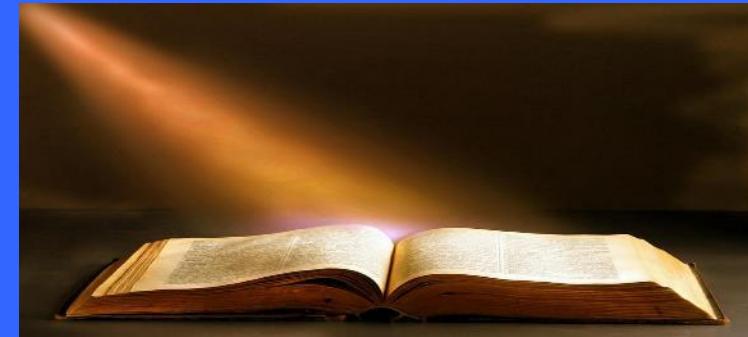
Biblijska teologija 2

FER, utorkom 17:15, bibteo@fer.hr

doc. dr. sc. Niko Bilić SJ

Tanja Lakić, mag. theol.

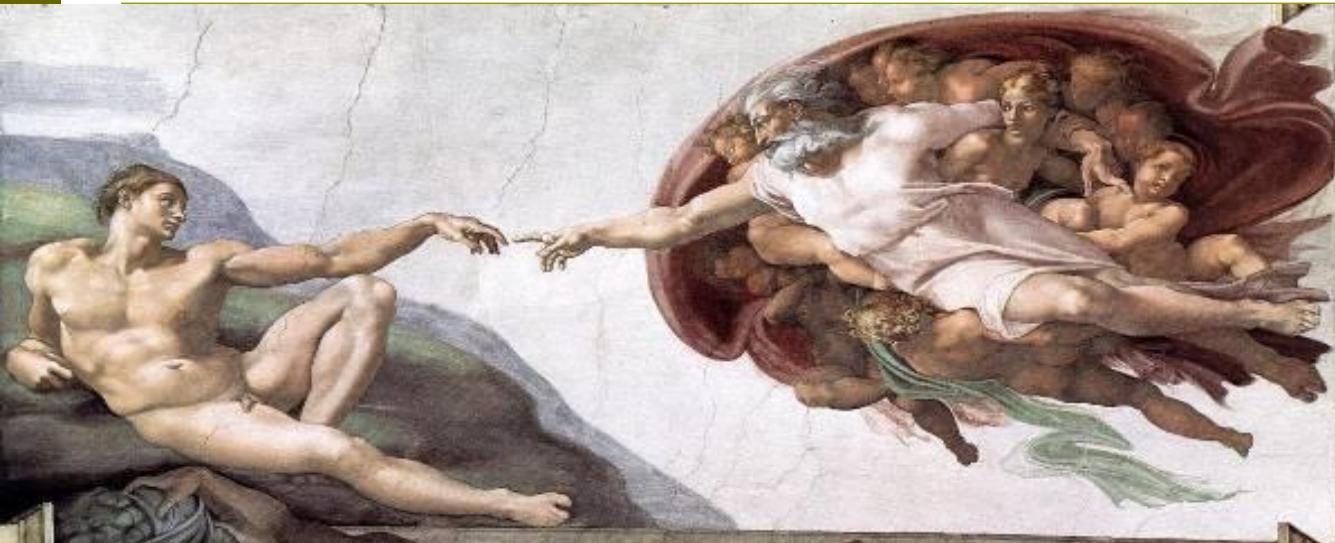
<https://amdg.eu/fer-bt2>

Biblijska nada u uskrsnuće

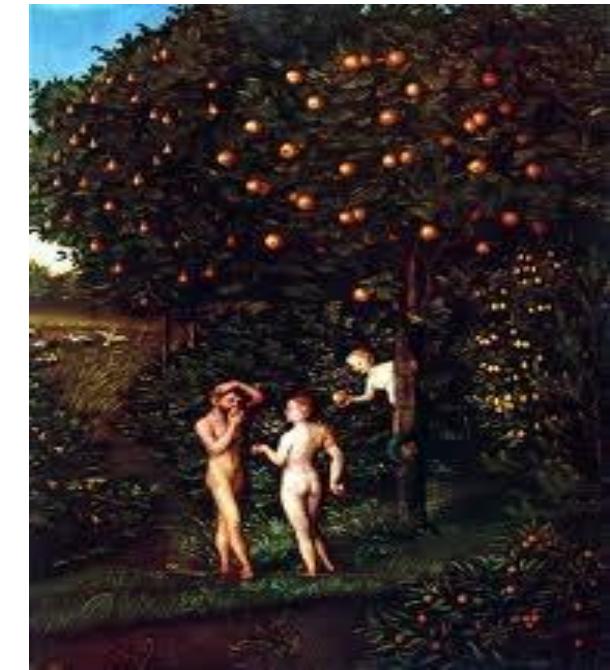

Dar života

- Ljudski život u Post 2,7:
- Čovjek bude živom dušom
(Post 2,7)

- Zmajska laž u Post 3,4:
- “O, ne, umrijeti nećete!”
- ⇔ “Sigurno ćeš umrijeti”
(2,17)

Uznesenje i uskrisivanje mrtvih

- Henok (Post 5,24)
- Bog ga je *uzeo* לְקַח
- Ilija (2 Kr 2,10)
- “Uznesen” לְקַח
- לְקַח – *laqah* – Vazam

- Ilija (1 Kr 17,21) i Elizej (2 Kr 4,34s):
  - Oživljeni mladići
    - Elizej u 2 Kr 13,21:
  - Djeluje i u grobu
    - Ez 37,1-14;
  - Zajednica uskrišena

Isus – Gospodar života

- Koga Isus uskrisuje?
  - 1) Lk 7,14; 2) Mk 5,41;
Lk 8,54; 3) Iv 11,43
- Udovičin jedinac (Lk 7,14)
- Kći Jaira, nadstojnika sinagoge
(Mt 9,25; Mk 5,41; Lk 8,54)
  - Birani svjedoci (Mk 5,37; Lk 8,51)
  - Lazar, prijatelj (Iv 11)
    - čuje božansku riječ: “Iziđi!” (11,43)
    - usp. “Ustani!” (Mk 5,41; Dj 9,40); Post 1

Vječni život i Božja moć

- Tvoj ću Zakon čuvati – rok u Ps **119,44**?
- Blagoslivljat ću... hvaliti tvoje ime
  - rok u Ps **145,1s**
- *uvijek i dovijeka*
  - Anina vjera u 1 Sam **2,6**:
  - “**יְהוָה** ruši u Šeol i odande diže”
    - = Tobitova molitva u Tob 13,2
  - “Oživjet će nas” – kada? Hoš **6,2**
  - Poslije 2 dana
    - Hoš 13,14:
  - “izbaviti iz Šeola”;“Gdje je trnje tvoje?” usp. 1 Kor 15,55

Danijel

- Koji snivaju u prahu zemaljskom... (Dn 12,2;
usp. Post 2,7)
- ...probudit će se
- Otpočinut ćeš... (Dn 12,13)
- ...a onda ćeš stati na noge

Drvo života

- Drvo života (Post 2,9; 3,22)
- Uz drvo spoznaje,
zabranjen pristup
  - Što je drvo života u Izr 3,18?
- Mudrost
- Kod Proroka: drvored, plod, lišće (Ez 47,12)
  - Kako u Otk 22,2?
- s obje strane rijeke, *stablo života* što rodi... svakog mjeseca svoj rod. A lišće je za zdravlje *narodima*

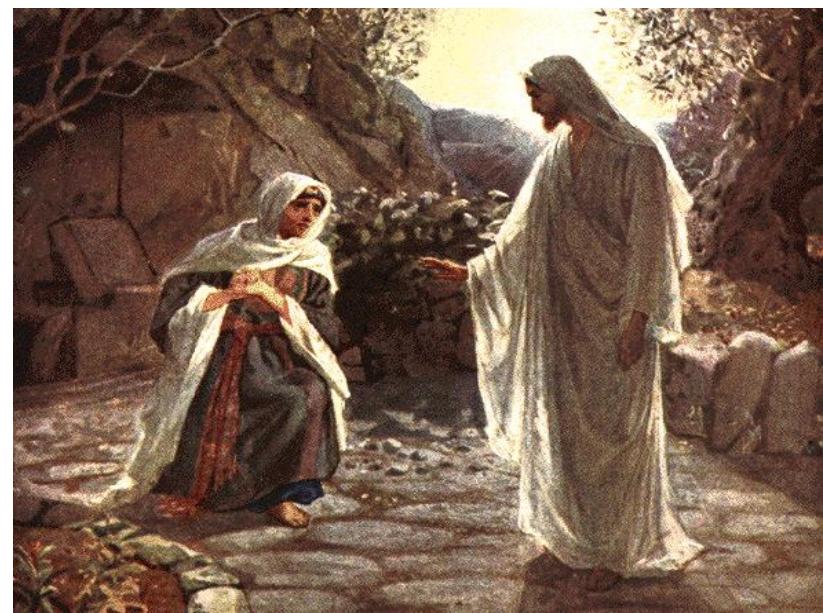
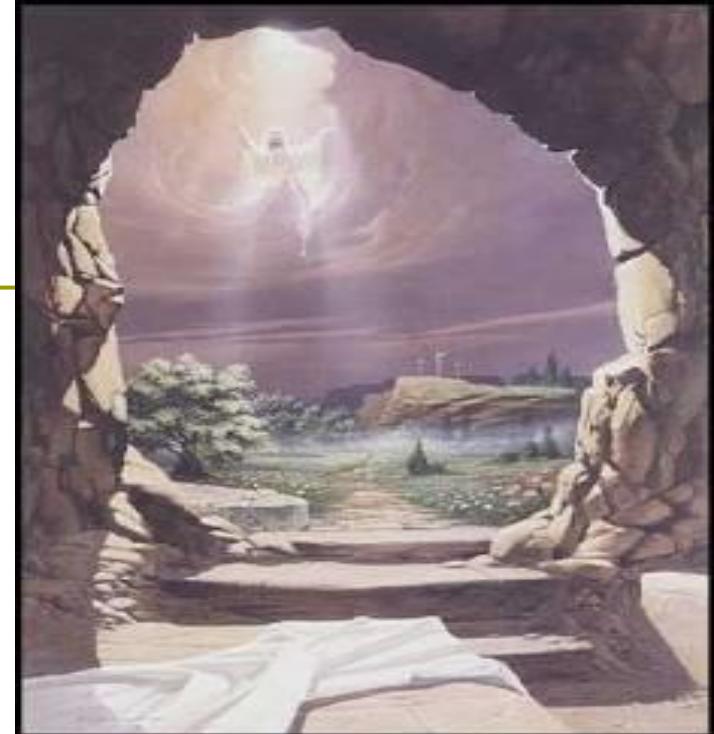
Počinak u zemlji

- Tko će se Bogu klanjati u Ps **22,30**
- Koji silaze u prah
  - Doživljaj Božje moći u Ps **40,3**?
- Izvukao me je iz *jame propasti*
  - Kome u Ps 90,3: “Vratite se sinovi ljudski!”?
- Onima koji su se u prah vratili?
  - Kako Bog postupa s pokojnim u Ps **16,10b**?
- Nećeš dati da pravednik tvoj truleži ugleda
  - Argument u Dj 2,27.31 i 13,35.37?
- Petar (Dj 2,27.31) i Pavao (13,35.37) o Isusu,
  - nasuprot Davidu (2,29; 13,36)

Isusovo uskrsnuće

- Prazan grob
  - Magdalena u Iv **20,18**:
- “Vidjela sam Gospodina” (usp. Iz 6)
- Bez svjedoka
  - Tajna vjere – otajstvo
  - Najava muke = najava uskrsa
    - Znak Jonin (Mt 12,40)
- Preobraženje:
  - Što znači uskrsnuti?

Uskrs u Bibliji

- Pavao o uskrslom Isusu (1 Kor 15,20 usp. 4):
- “*prvina usnulih*” (1 Kor 15,20)
- “uskrišen treći dan *po Pismima*” (1 Kor 15,4)
  - Isus učenicima na putu u Emaus (Lk 24,47)
- “Počevši tada od Mojsija i svih proroka, protumači im što u *svim Pismima* ima o njemu” (Lk 24,27)

Uskrsni dan u NZ

Skromni opisi na kraju

*Općenita vjera i
precizno poznavanje*

Jasni izvještaji

□ Najstarija bilješka u 1 Kor 15 ("sada" 15,6)

- Pavlov kriterij uskrsnuća u 15,4?
- Po pismima – dokazi u 15,5-7:
- Brojni *svjedoci*: Petar
(usp. "Ukazao se Šimunu" Lk 24,34) 12, 500, Jakov, apostoli
- *Iskustvo*: ukazao se Pavlu (15,8)
- **Poglavlja** u Evandjeljima:

□ Mt 28, Mk 16, Lk 24; Iv 20s – posljednja

Elementi opisa

- Ključni opis ἡγέρθη
(Mt 28,6; Mk 16,6; Lk 24,6.34)
- “Uskrsnu – bi uspravljen, podignut,
dano mu je da ustane”
  - Kad dolazi dan uskrsnuća u
Mt 28,1; Mk 16,1; Lk 23,56?
- Nakon dana počinka
  - Vrijeme u **Mk 16,2; Lk 24,1 (Mt 28,1; Iv 20,1)**:
- “vrlo rano”; “svitanje” (Mt) “mrak” (Iv):
  - Mjesto: Mt 28,1; Mk 16,2; Lk 24,1; Iv 20,1
- grob

Idu na groblje

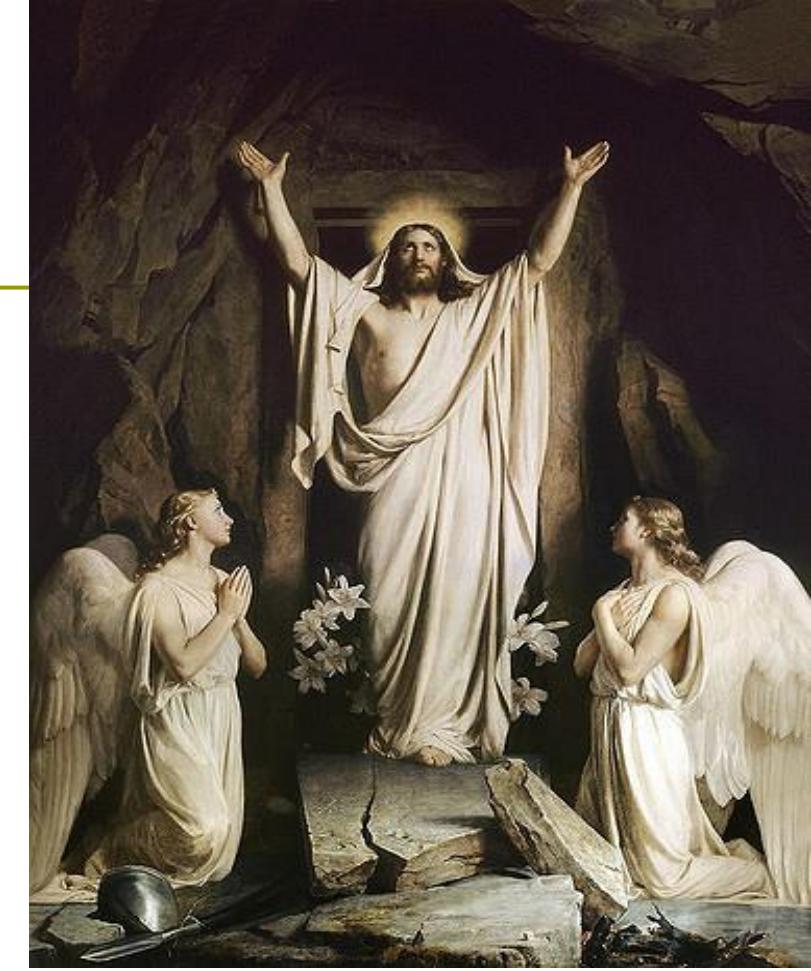
- Tko Mt 28,1 (Mk 16,1; Lk 24,1)?
- Magdalena, Marija (Mt 28,1)
  - Marija Jakovljeva (Mk, Lk) Mt 28,1
  - + Saloma (Mk 16,1);
  - + Ivana i ostale (Lk 24,10)
  - *Što je s grobom (Mk, Lk, Iv)?*
- Otvoren
  - *tumačenje u Mt 28,2:*
- Glasnik Božji s neba otvara

Prirodno i natprirodno

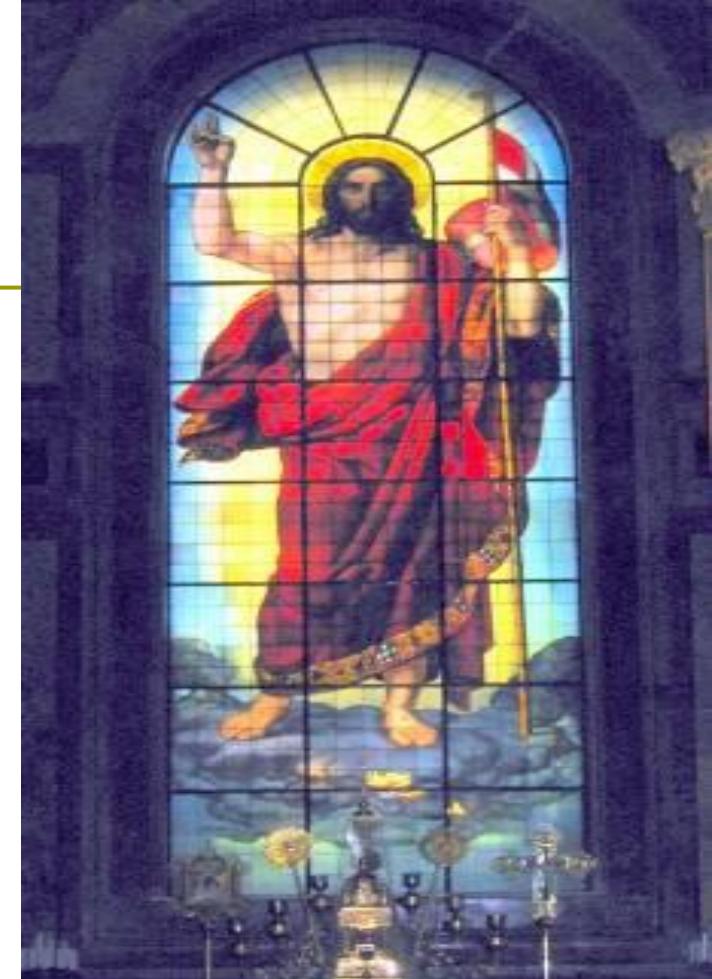
- Prirodni fenomeni u Mt 28,2s
  - *potres* (v2);
  - izgled poput *munje*;
  - odjeća kao *snijeg* (v3)
    - Anđeli u Mk 16,5; Lk 24,4; Iv 20,12:
  - Mladić u bijelom (*νεανίσκος* Mk 16,5)
  - Dva muža u blještavom (*ἀνήρ* Lk 24,4)
  - Dva glasnika u bijelom (anđeli *ἄγγελος* Iv 20,12)

Andjeli i uskrsne žene

- Elementi dijaloga u Mt 28,5; Mk 16,6 i u Iv 20,13?
- “Ne bojte se!” – ohrabrenje (Mk 28,5; Mk 16,6)
- “Zašto plačeš?” –
pitanje o emociji (Iv 20,13)
  - Andjeli znaju nakanu? (Mt 28,5; Mk 16,6)
- “Raspetoga tražite”
  - Kako postupaju u Lk 24,5?
- “Zašto?” – stavljuju u pitanje nakanu (Lk 24,5)
  - Uskrsnuće u Isusovoj metodi (usp. Mt 28,6; Mk 16,7)?
- Ispunjeno obećanje – καθὼς εἶπεν “kako reče”

Poslanje ženama

- Nalog (Mt 28,6s; Mk 16,6s i Lk 24,6):
- Pozvane vidjeti i javiti (Mt, Mk)
- “sjetite se!” (Lk 24,6)
...uskrsnut će (Lk 24,7
~ 9,22; 9,44; 18,33)
- Mjesto susreta s uskrslim prema Mt 28,7; Mk 16,7?
- “Ide pred vama u Galileju!” –
  - usp. Mt 26,32; Mk 14,28:
- “kad uskrsnem, ići ću pred vama” – vjerno ispunja najavu

Uskrsne žene i Isus

- Žene trče javiti (Mt 28,8)
  - nakon susreta s anđelima,
osjećaj?
- Strah i *velika radost*
- Isus pozdravlja (9), kao Gabriel
  - Reakcija žena (Mt 28,9):
- Zagrljaj poštovanja ⇔ Magdalena: Rabbuni! (Iv 20)
- Klanjanje (Mt 28,9)

Poslanje ženama

-
- Kristove riječi
(Mt 28,10):
    - Utjeha: Ne bojte se!
    - Nalog: Javite!
      - (usp. anđeo u v7; Isus Magdaleni u Iv 20,17), *kome* (Mt 28,10)?
    - Mojoj braći (10 usp. Iv 20,17 ⇔ učenicima Mt 28,7) – *Što?*
    - U Galileju – *Zašto?*
    - Ondje će me vidjeti (usp. Mk 28,7.10; Mk 16,7)
      - → Mt 28,16-20; Iv 21

Plodovi

- Rezultati u **Mk 16,8.11; Lk 24,11**
- Ništa ne kažu (**Mk 16,8**)
- Ništa im ne vjeruju (**Lk 24,11**)
- Magdaleni ne vjeruju (**Mk 16,11**)
  - Stražari u **Mt 28,4?**
- “kao mrtvi” →
- Lažno svjedoče, lažno optužuju za krađu, potkuljeni (13)
  - glavari svećenički i narodni starješine zlorabe položaj

Osobno uvjerenje

- Učenici na grobu
(Lk 24,12; Iv 20,3):
- Petar (Lk 24)
+ Ivan (Iv 20)
- “Odoše naši na grob” (Lk 24,24)
  - Kako reagira Ivan u Iv 20,8:
- *povjerovao* (Iv 20,8)
  - Što nedostaje za razumijevanje (Iv 20,9)?
- *upoznati Pismo* (Iv 20,9)

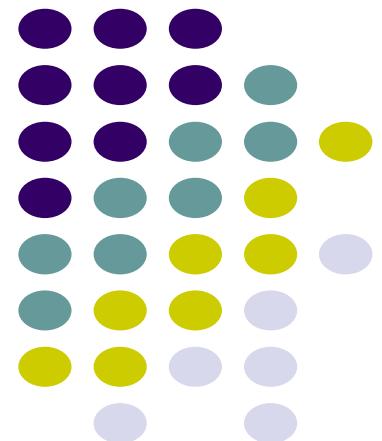

Do Emausa i natrag

Kristova
uskrnsna
pedagogija
(Lk 24,13-45)

Onaj kome se nadamo

- “A mi smo se nadali” (Lk 24,21)
  - Otkupitelj s razočaranima
- Dijaloška inicijativa: “pretresanje” (17)
  - Kleofa imenom poznat (18)
- “stranac” (18) prihvaćena uvreda
  - Pedagoška “gluma”: “Što?” (19)
  - Kao da hoće dalje (28)
- Sluša:
  - Cjelokupan ljudski projekt
- Govor srcu: “bezumni” (25)
  - *protunapad* “stranca”

Biblija na Uskrs

- “Počevši od Mojsija i svih proroka... što ima o njemu u svim *Pismima*” (Lk 24,27);
  - Tumačenje (27):
- “*otvara nam Pisma*” (32)
- “Sve što je u *Zakonu, Prorocima i Psalmima*
o meni napisano” (Lk 24,44)
  - *Treba se ispuniti*

Preokret

- ὄφθαλμοί – oči (Lk 24,16.31)
  - prikraćene (16);
  - → otvorene (31)
- uzima, blagoslivlja, lomi, daje kruh (30 usp. 35)
- καρδία – srce (25.32): sporo (25),
  - → gori (32)
- govor (17.29):
pretresanje ἀντιβάλλω (17)
  - → “Ostani sa nama” (29)
    - Još ne znaju tko je

Plodovi

- zajednički osjećaj
(Lk 24,32 usp. Fil 2,5)
  - Dijalog o zbivanjima (Lk 24,14)
  - → dijalog o srcu (32)
- povratak u Jeruzalem
  - ἀπό “od” 13, εἰς “u” 33
  - Mjesto muke = sveto mjesto
- zajedništvo (33.36)
  - Novi susret s Kristom:
  - ruke i noge (39.40),
blagovanje (43)

Isus i apostoli

---

na uskrsnu večer

(Lk 24,36-49

Iv 20,19-23)

Isus i apostoli

- Zatvoreni u strahu (Iv 20,19)
  - Isus u tijelu (Iv 20,20; Lk 24,39):
- Ruke i bok (Iv 20,20)
- Opipajte!, tijelo i kosti (Lk 24,39)
  - Razumijevanje Pisma (Lk 24,45)
  - Pomirenje (Iv 19.21):
- Mir vama 2x (usp. “Ja sam” 18,5.8)
  - usp. 1x Lk 24,36
  - Nemir + grijeh: iznevjerili Učitelja i sebe

Poslanje i Duh

- Poslanje (Lk 24,48; Iv 20,21):
- “Vi ste svjedoci” (Lk 24,48)
- “Kao mene Otac” (Iv 20,21)
  - Dar Duha (Lk 24,48; Iv 19,22s):
- Šaljem na vas Obećanje (Lk 24,48)
- Dah – ἐνεφύσησεν (Iv 20,22 usp. Post 2,7)
- Riječ: Primite!
  - → pomirenje (Iv 20,23 usp. “Mir vama”)

